

PROTOCOLUL PRIVIND REGISTRUL POLUANȚILOR EMIȘI ȘI TRANSFERAȚI ÎN MEDIU (Aarhus)

Părțile la prezentul Protocol,

amintind articolul 5, paragraful 9 și articolul 10, paragraful 2 ale Convenției din 1998 privind Accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus),

recunoscând faptul că registrele poluanților emiși și transferați pun la dispoziție un important mecanism de creștere a răspunderii agenților economici, reduc poluarea și promovează dezvoltarea durabilă, așa cum a fost formulată în Declarația Lucca adoptată la prima întrunire a Părților la Convenția de la Aarhus,

luând în considerare principiul 10 al Declarației de la Rio privind Mediul și Dezvoltarea, din , 1992,

luând în considerare, de asemenea, principiile și obligațiile angajate la Conferința Națiunilor Unite privind Mediul și Dezvoltarea din 1992, în special prevederile din capitolul 19 al Agendei 21,

luând în considerare Programul pentru urmărirea implementării Agendei 21, adoptat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la cea de-a XIX-a sesiune specială din anul 1997, în care, se făcea apel, printre altele, la o întărirea capacităților și mijloacelor naționale de colectare, procesare și diseminare a informației, pentru a facilita accesul publicului la informația privind problemele globale de mediu, prin intermediul mijloacelor corespunzătoare,

luând în considerare Planul de Implementare de la Summit-ul Mondial privind Dezvoltarea Durabilă din anul 2002, care încurajează elaborarea coerentă și integrată a informației privind substanțele chimice, mai ales prin intermediul registrelor poluanților emiși și transferați,

ținând cont de activitatea Forumului Interguvernamental privind Securitatea Substanțelor Chimice, în special de Declarația de la Bahia, din anul 2000 privind Siguranța Chimică , Prioritățile de acțiune de după 2000 și de Registrul Poluanților Emiși și Transferați/Planul de Acțiune privind Inventarele de Emisii,

ținând cont, de asemenea, de activitățile întreprinse în cadrul Programului Inter-organizare pentru Gestionarea Rațională a Substanțelor Chimice,

mai mult, ținând cont de activitatea Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, în special de Recomandarea Consiliului privind Implementarea Registrelor Poluanților Emiși și Transferați, în care Consiliul cheamă statele membre să stabilească și să pună la dispoziția publicului registrele naționale ale poluanților emiși și transferați,

dorind crearea unui mecanism care să faciliteze exercitarea dreptului fiecărei persoane a generațiilor actuale sau viitoare de a trăi într-un mediu adecvat bunăstării și sănătății sale, prin asigurarea punerii în practică a unor sisteme de informație de mediu accesibile publicului,

dorind, de asemenea, să se asigure că elaborarea acestor sisteme ține cont de principiile care contribuie la dezvoltarea durabilă, precum abordarea precauției stabilită prevăzută de principiul 15 al Declarației de la Rio din 1992, privind Mediul și Dezvoltarea ,

recunoscând legătura dintre sistemele informației de mediu corespunzătoare și exercitarea drepturilor stipulate în Convenția de la Aarhus,

amintind nevoia de cooperare cu alte inițiative internaționale privind poluanții și deșeurile, inclusiv Convenția de la Stockholm din 2001 privind Poluanții Organici Persistenți și Convenția de la Basel din 1989, privind Controlul Transportului peste Frontiere al Deșeurilor Periculoase și al Eliminării acestora,

recunoscând faptul că obiectivele unei abordări integrate pentru reducerea la minimum a poluării și a cantității de deșeuri rezultate din funcționarea instalațiilor industriale și a altor surse, au drept scop atingerea unui nivel ridicat de protecție a mediului ca întreg, promovarea dezvoltării durabile și respectarea mediului și protejarea sănătății generațiilor actuale și viitoare,

convins fiind de valoarea registrelor poluanților emiși și transferați ca instrument cost-beneficiu pentru încurajarea îmbunătățirii performanței de mediu, pentru asigurarea accesului publicului la informația privind poluanții emiși și transferați în și din comunități, și pentru utilizarea lor de către Guverne în urmărirea tendințelor, demonstrarea progreselor în reducerea poluării, monitorizarea conformării cu anumite acorduri internaționale, stabilirea priorităților și evaluarea progreselor atinse prin intermediul politicilor și programelor de mediu,

estimând faptul că registrele poluanților emiși și transferați pot aduce beneficii reale industriei prin intermediul îmbunătățirii gestiunii poluanților,

considerând oportunitățile de utilizare a datelor din registrele poluanților emiși și transferați, combinate cu informațiile privind sănătatea, mediul, informațiile demografice și economice sau cu alte tipuri de informații relevante, pentru obținerea unei mai bune înțelegeri a problemelor potențiale, identificarea “zonelor fierbinți”, luând în considerare a măsurile de reducere și prevenire și stabilirea priorităților de gestionare a mediului,

recunoscând importanța protejării vieții private a persoanelor fizice identificate sau identificabile în prelucrarea informațiilor raportate în registrele poluanților emiși și transferați în conformitate cu standardele internaționale aplicabile protecției datelor,

recunoscând, de asemenea, importanța dezvoltării la nivel internațional a sistemelor registrelor de poluanți emiși și transferați comparabile pentru a crește gradul de comparabilitate al datelor,

considerând faptul că multe State Membre ale Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa, ale Comunității Europene și ale Părților la Acordul Pieței Libere pentru America de Nord acționează în sensul colectării datelor privind poluanții emiși și transferați din diferite surse și în sensul punerii acestora la dispoziția publicului, și recunoscând îndeosebi experiența lungă și valoroasă a anumitor state în acest domeniu,

luând în considerare abordările diferite ale registrelor de emisii existente și necesitatea de a evita duplicarea, și recunoscând prin urmare faptul că este necesar un anumit grad de flexibilitate,

stimulând dezvoltarea progresivă a registrelor naționale de poluanți emiși și transferați,

stimulând, de asemenea, stabilirea de legături între registrele naționale de poluanți emiși și transferați și sistemele de informații ce privesc alte emisii de interes public,

Au convenit după cum urmează:

Articolul 1

OBIECTIVUL

Obiectivul prezentului Protocol este acela de a promova accesul publicului la informație prin stabilirea de registre coerente, integrate a poluanților emiși și transferați (PRTRs) la scară națională, în conformitate cu prevederile prezentului Protocol, care poate facilita participarea publicului la luarea deciziei de mediu precum și contribuirea la prevenirea și reducerea poluării mediului.

Articolul 2

DEFINIȚII

În sensul prezentului Protocol,

1. "Parte" înseamnă, în cazul în care textul nu prevede altfel, un stat sau o organizație de integrare economică la nivel regional, la care se face referire în articolul 24, care a consimțit să fie implicată în prezentul Protocol și pentru care Protocolul este în vigoare;
2. "Convenție" înseamnă Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus, Danemarca, pe 25 iunie 1998;
3. "Public" reprezintă una sau mai multe persoane fizice sau juridice și în conformitate cu legislația sau cu practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupuri ale acestora;
4. "Complex industrial" înseamnă una sau mai multe instalații de pe același amplasament, sau de pe amplasamente învecinate, care sunt deținute sau operate de aceeași persoană fizică sau juridică;
5. "Autoritate competentă" reprezintă autoritatea sau autoritățile naționale sau orice altă organizație sau organizații competente desemnate de o Parte să administreze sistemul registrului național de poluanți emiși și transferați;
6. "Poluant" reprezintă o substanță sau un grup de substanțe ce pot fi daunatoare pentru mediu sau pentru sănătatea umană din cauza proprietăților și a introducerii acestora în mediu;
7. "Emisie" reprezintă orice introducere a poluanților în mediu ca rezultat al oricărei activități umane, în mod deliberat sau accidental, în condiții obișnuite sau neobișnuite, inclusiv deversarea, emiterea, descărcarea, injectarea, eliminarea sau descarcarea, sau evacuarea prin intermediul sistemelor de canalizare fără epurarea finală a apelor uzate;
8. "Transfer în afara *amplasamentului*" reprezintă transportul în afara perimetrului complexului industrial, fie al poluanților, fie al deșeurilor destinate depozitării sau recuperării și al poluanților din apa uzată destinată epurării;
9. "Surse difuze" reprezintă mai multe surse mici sau dispersate din care poluații pot fi emiși pe sol, în aer sau în apă, al căror impact combinat asupra acestor componente ale mediului poate fi semnificativ și pentru care este inefficient să se colecteze rapoarte de la fiecare sursă în parte;
10. Termenii "național" și "la nivel național" vor fi interpretați, dacă nu se indică altfel, ca referire la regiunea în chestiune, care reprezintă organizații de integrare economică regională, respectând obligațiile Protocolului de către Părți, , ;
11. "Deșeuri" reprezintă substanțele sau materialele care:
  - a) sunt depozitate sau recuperate;
  - b) se intenționează să fie depozitate sau recuperate; sau
  - c) se impune prin prevederile legislației naționale să fie depozitate sau recuperate;
12. "Deșeuri periculoase" reprezintă deșeurile care sunt definite ca periculoase prin prevederile legislației naționale;
13. "Alte deșeuri" reprezintă deșeurile care nu sunt deșeuri periculoase;
14. "Ape uzate" reprezintă ape folosite care conțin substanțe sau materiale care fac obiectul reglementărilor legislației naționale.

Articolul 3

PREVEDERI GENERALE

1. Fiecare Parte ia măsurile legislative necesare, de reglementare și alte tipuri de măsuri necesare pentru implementarea prevederilor prezentului Protocol.
2. Prevederile prezentului Protocol nu vor afecta dreptul unei Părți de a menține sau de a introduce măsuri care să asigure un acces mai ușor sau mai larg al publicului la registrul poluanților emiși și transferți, altele decât cele cerute de prezentul Protocol.
3. Fiecare Parte va lua măsurile necesare pentru ca angajații unui complex industrial și membrii publicului care raportează autorităților publice o nerespectare, de către un complex industrial, a legislației naționale implementată prin prezentul Protocol, să nu fie penalizați, persecutați sau hărțuiți de către unitatea sau de autoritățile publice, pentru acțiunile lor de raportare a nerespectării.
4. În implementarea prezentului Protocol, fiecare Parte trebuie să se bazeze pe o abordare precaută, așa cum recomandă principiul 15 al Declarației de la Rio privind Mediul și Dezvoltarea.
5. Pentru a reduce raportarea dublă, sistemele registrului poluanților emiși și transferați pot fi integrate în mod util cu sursele de informație existente, precum mecanismele de raportare subordonate licențelor sau autorizațiilor de funcționare.
6. Părțile se vor strădui să obțină convergență între registrele naționale de poluanți emiși și transferați.

Articolul 4

PRINCIPALELE ELEMENTE ALE SISTEMULUI REGISTRULUI DE POLUANȚI EMIȘI ȘI TRANSFERAȚI

În conformitate cu prezentul Protocol, fiecare Parte trebuie să stabilească și să mențină un registru național de poluanți emiși și transferați accesibil publicului:

- a) care să specifice pentru fiecare complex industrial, datele furnizate, referitoare la sursele punctiforme;
- b) ajustează raportările de la sursele difuze;
- c) în care, datele sunt furnizate pe poluant sau deșeu, după caz;
- d) care ține cont de diferiți factori de mediu stabilind o distincție între emisiile în aer, apă și sol;
- e) cuprinde informații privind transferurile;
- f) se bazează pe raportare obligatorie și periodică;
- g) include informații standardizate și actualizate, un număr redus de valori de prag de raportare standardizate și de prevederi, dacă e cazul, pentru confidențialitate;
- h) este coerent și destinat a fi prietenos utilizatorului/usor de utilizat și accesibil publicului, inclusiv în format electronic;
- i) permite accesul publicului în elaborarea și modificarea sa; și
- j) reprezintă o bază de date structurată și computerizată sau mai multe baze de date legate între ele, administrate de către autoritatea competentă.

Articolul 5

PROIECTARE ȘI STRUCTURĂ

1. Fiecare Parte trebuie să se asigure că datele incluse în registru, la care se face referire în articolul 4, sunt prezentate atât în forma prelucrată, cât și în forma neprelucrată, astfel încât emisiile și transferurile pot fi căutate și identificate, în conformitate cu:
  - a. unitatea și localizarea sa geografică;
  - b. activitatea;
  - c. proprietarul sau operatorul, și acolo unde este cazul, compania;
  - d. poluantul sau deșeurile, unde este cazul;
  - e. fiecare dintre factorii de mediu în care este emis poluantul; și
  - f. așa cum se arată în articolul 7, paragraful 5, destinația transferului și, după caz, operațiile de depozitare sau recuperare a deșeurilor.
2. Fiecare Parte va asigura, de asemenea, că datele pot fi găsite și identificate pentru toate sursele difuze care au fost incluse în registru.
3. Fiecare Parte își va considera la elaborarea propriului registru posibilitatea extinderii ulterioare a acestuia și se va asigura că datele de raportare sunt accesibile publicului pentru cel puțin ultimii 10 ani.
4. Registrul va fi elaborat pentru a permite un cât mai ușor acces al publicului prin intermediul mijloacelor electronice, de tip Internet. Proiectarea registrului va permite ca, în condiții normale de operare, informația să fie oricând disponibilă, în mod continuu și rapid prin intermediul mijloacelor electronice.
5. Fiecare Parte va prezenta în cadrul registrului legăturile cu alte baze de date relevante existente, accesibile publicului, în domeniul protecției mediului.
6. Fiecare Parte va prezenta în cadrul registrului legăturile cu registrele poluanților emiși și transferați ale altor Părți la Protocol și, unde este posibil, cu cele ale altor state.

Articolul 6

SCOPUL REGISTRULUI

1. Fiecare Parte trebuie să se asigure că registrul său include informații privind:
  - (a) emisiile de poluanți solicitate a fi raportate conform articolului 7, paragraful 2;
  - (b) transferurile în afara amplasamentelor solicitate a fi raportate conform articolului 7, paragraful 2; și
  - (c) emisiile de poluanți din sursele difuze solicitate conform articolului 7, paragraful 4.
2. Evaluând experiența obținută în elaborarea registrelor naționale de poluanți emiși și transferați ca și în implementarea prezentului Protocol, și luând în considerare procesele internaționale relevante, Intrunirea Părților va revizui cerințele de raportare prin prevederile prezentului Protocol și va avea în vedere în dezvoltarea viitoare următoarele probleme :
  - (a) revizuirea activităților specificate în anexa I;
  - (b) revizuirea poluanților specificați în anexa II;
  - (c) revizuirea valorilor de prag din anexele I și II; și
  - (d) introducerea altor aspecte relevante, cum ar fi informația privind transferurile în cadrul amplasamentului , depozitățile, specificarea cerințelor de raportare pentru sursele difuze sau elaborarea criteriilor de introducere a poluanților în prezentului Protocol.

Articolul 7

CERINȚELE DE RAPORTARE

1. Fiecare Parte fie:

- (a) va solicita proprietarului sau operatorului fiecărui complex industrial din cadrul jurisdicției sale care desfășoară una sau mai multe activități specificate în anexa I de mai sus, valoarea de prag de capacitate aplicabil specificat în anexa I, coloana 1, și:
  - (i) emisiile oricărui poluant specificat în anexa II ale cărui cantități depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa II, coloana 1;
  - (ii) transferurile în afara *amplasamentului* ale oricărui poluant specificat în anexa II, în cantități ce depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa II, coloana 2, în cazul în care Partea a optat pentru raportarea transferurilor poluantului-specific conform paragrafului 5 (d);
  - (iii) transferurile în afara *amplasamentului* de deșeuri periculoase ce depășesc 2 tone/an sau alte deșeuri ce depășesc 2.000 tone/an, în cazul în care Partea a optat pentru raportarea transferurilor deșeului-specific conform paragrafului 5 (d); sau
  - (iv) transferurile în afara *amplasamentului* ale oricărui poluant specificat în anexa II, ca ape uzate destinate epurării, în cantități ce depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa II, coloana 1b;

pentru îndeplinirea obligațiilor impuse proprietarului sau operatorului conform paragrafului 2, sau:

- (b) va solicita proprietarului sau operatorului fiecărui complex industrial din cadrul jurisdicției sale ce desfășoară una sau mai multe activități specificate în anexa I, cu un număr limitat de angajați specificat în anexa I, coloana 2, și oricăror producători, prelucrători sau utilizatori de poluanți specificați în anexa II în cantități ce depășesc valorile de prag aplicabile specificate în anexa II, coloana 3, să respecte obligațiile impuse proprietarilor sau operatorilor conform paragrafului 2.
2. Fiecare Parte va solicita proprietarului sau operatorului unui complex industrial, la care se face referire în paragraful 1, să prezinte informația specificată în paragrafele 5 și 6, și în conformitate cu cerințele acestora, cu privire la acei poluanți și acele deșeuri pentru care valorile de prag sunt depășite.
3. În scopul atingerii obiectivului prezentului Protocol, o Parte poate decide pentru un anumit poluant dacă să aplice fie o valoare de prag de emisie sau un prag de fabricare, procesare sau utilizare, în cazul în care acest lucru crește informația relevantă în ceea ce privește emisiile și transferurile consemnate în registrul său.
4. Fiecare Parte se va asigura că autoritatea sa competentă colectează, sau va desemna una sau mai multe autorități publice sau organisme competente să colecteze, informația cu privire la emisiile de poluanți din sursele difuze specificate în paragrafele 7 și 8, pentru introducerea lor în registrul său.
5. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor complexelor industriale să raporteze, conform paragrafului 2, să completeze și să prezinte autorității sale competente următoarele informații cu privire la complexul industrial, pe anumite baze specifice:
- (a) nume, adresă, localizare geografică și activitatea sau activitățile complexului industrial care raportează, și numele proprietarului sau operatorului, și, dacă este cazul, numele companiei;
  - (b) numele și numărul de identificare al fiecărui poluant cerut a fi raportat, în conformitate cu paragraful 2;

- (c) cantitatea din fiecare poluant emis, solicitat a fi raportat în conformitate cu paragraful 2, de complexul industrial în mediu, în anul de raportare, indicând atât cantitatea totală de emisie cât și cantitățile din aer, apă și sol, inclusiv injectările în subteran;
- (d) Fie:
- (i) cantitatea din fiecare poluant solicitat a fi raportat în conformitate cu paragraful 2, care este transferat în afara *amplasamentului*, în cursul anului de raportare, făcându-se deosebirea între cantitățile transferate pentru depozitare și recuperare, și numele și adresa unității ce primește transferul; sau
  - (ii) cantitatea de deșeuri solicitată a fi raportată în conformitate cu paragraful 2, transportată în afara amplasamentului, în cursul anului de raportare, făcându-se deosebirea între deșeurile periculoase și alte deșeuri, pentru orice operație de recuperare sau eliminare, indicându-se cu "R" și respectiv "D" dacă deșeul este destinat recuperării sau eliminării conform anexei III și în cazul transportului transfrontier al deșeurilor periculoase, numele și adresa unității care procedează la recuperarea sau eliminarea deșeurilor și numele și adresa locului de recuperare sau eliminare ce primește deșeurile transportate;
- (e) cantitatea din fiecare poluant în apa uzată solicitat a fi raportat în conformitate cu paragraful 2, transportat în afara amplasamentului în cursul anului de raportare; și
- (f) tipul de metodologie utilizată pentru obținerea informației la care se face referire în subparagrafele de la (c) la (e), în conformitate cu articolul 9, paragraful 2, care arată ce informații se bazează pe măsurători, calcule sau estimări.
6. Informațiile menționate în paragraful 5 de la (c) la (e) vor include informații privind emisiile și transferurile rezultate din activitățile obișnuite și din accidentele rare.
7. Fiecare Parte va prezenta în registrul său, într-un spațiu adecvat destinat detalierii, informații privind emisiile de poluanți din sursele difuze, pentru care acea Parte stabilește ce date vor fi colectate de autoritățile relevante și ce date vor putea fi practic incluse în registru. În cazul în care, Partea stabilește că nu există asemenea date, va lua măsuri pentru a iniția raportarea emisiilor de poluanți relevanți din una sau mai multe surse difuze, în conformitate cu prioritățile naționale.
8. Informațiile menționate în paragraful 7 vor include date privind tipul de metodologie utilizată la obținerea lor.

Articolul 8

CICLUL DE RAPORTARE

1. Fiecare Parte se va asigura că informațiile cerute a fi incluse în registrul său sunt accesibile publicului, prelucrate și prezentate în registru, pe ani calendaristici. Raportarea anuală reprezintă anul calendaristic în care se raportează aceste informații. Pentru fiecare Parte, primul an de raportare reprezintă anul calendaristic de după intrarea în vigoare a Protocolului pentru acea Parte. Raportarea cerută prin prevederile articolului 7 va fi anuală. Astfel, al doilea an de raportare poate fi al doilea an calendaristic, de după primul an de raportare.
2. Fiecare Parte care nu reprezintă o organizație de integrare economică regională se va asigura că informațiile vor fi incluse în registrul său în cinsprezece luni de la sfârșitul fiecărui an de raportare. Astfel informațiile pentru primul an de raportare vor fi incluse în registrul său în doi ani de la sfârșitul aceluși an de raportare.
3. Fiecare Parte care reprezintă o organizație de integrare economică regională se va asigura că informațiile pentru un anumit an de raportare vor fi incluse în registrul său la șase luni după ce Părțile care nu reprezintă organizații de integrare economică regională sunt solicitate să raporteze.

Articolul 9

COLECTAREA DATELOR ȘI PĂSTRAREA ARHIVELOR

1. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor complexelor industriale, subiect al cerințelor de raportare, conform prevederilor articolului 7, să colecteze datele necesare pentru stabilirea, în conformitate cu paragraful 2 de mai jos și cu o frecvență corespunzătoare, a emisiilor și a transferurilor în afara amplasamentului, subiect al raportării conform articolului 7, și să păstreze pentru autoritățile competente arhivele de date din care au fost obținute informațiile raportate pentru o perioadă de cinci ani, începând de la sfârșitul anului de raportare considerat. De asemenea, în aceste arhive va fi consemnată metoda utilizată pentru colectarea datelor.
2. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor complexelor industriale, subiect al raportării, conform articolului 7, să utilizeze cele mai bune informații avute la dispoziție, care pot include datele de monitorizare, factorii de emisie, ecuații de bilanț de masă, monitorizare indirectă sau alte calcule, aprecieri tehnice sau alte metode. Acolo unde este cazul, datele și operațiile vor fi efectuate în conformitate cu metodologiile aprobate internațional.

Articolul 10

EVALUAREA CALITĂȚII

1. Fiecare Parte va solicita proprietarilor sau operatorilor complexelor industriale, supuse raportării, conform prevederilor articolului 7, paragraful 1, să asigure calitatea informațiilor pe care le raportează.
2. Fiecare Parte se va asigura că datele conținute în registrul său fac obiectul evaluării calității de către autoritatea competentă, și mai ales se verifică completitudinea, coerența și credibilitatea lor, ținându-se cont de toate liniile directe care ar putea fi stabilite la reuniunea Părților.

Articolul 11

ACCESUL PUBLICULUI LA INFORMAȚIE

1. Fiecare Parte va asigura accesul publicului la informațiile conținute în registrul său de poluanți emiși și transferați, fără a fi necesară declararea interesului, și în conformitate cu prevederile prezentului Protocol, se va asigura, mai ales, că registrul furnizează date prin acces electronic direct, prin intermediul rețelelor publice de telecomunicații.
2. În cazul în care informațiile conținute în registrul său nu sunt ușor accesibile publicului prin mijloace electronice directe, fiecare Parte se va asigura ca autoritatea sa competentă, la cererea publicului, va furniza acele informații prin orice alte mijloace eficiente, cât mai curând posibil și nu mai târziu de o lună de la data la care a fost înregistrată solicitarea.
3. Subiect al paragrafului 4, fiecare Parte se va asigura ca accesul la informațiile conținute în registrul său să fie gratuite.
4. Fiecare Parte poate permite autorității competente să instituie un tarif pentru reproducerea și trimiterea prin intermediul poștei electronice a informațiilor specifice, la care se face referire în paragraful 2, dar un asemenea tarif nu trebuie să depășească o sumă rezonabilă.
5. În cazul în care informațiile conținute în registrul său nu sunt ușor accesibile publicului prin mijloace electronice directe, fiecare Parte va facilita accesul electronic la registrul său în locuri accesibile publicului, de exemplu în bibliotecile publice, birourile autorităților locale sau în alte locuri corespunzătoare.

Articolul 12

CONFIDENȚIALITATEA

1. Fiecare Parte poate împuternici autoritatea competentă să păstreze informațiile în registrul confidențial în cazul în care publicarea acelor informații ar influența nefavorabil:
  - (a) relațiile internaționale, siguranța națională sau securitatea publică;
  - (b) cursul justiției, dreptul unei persoane de a beneficia de o judecată dreaptă sau dreptul unei autorități publice de a conduce o anchetă de natură penală sau disciplinară;
  - (c) confidențialitatea informațiilor comerciale și industriale, în cazul în care aceasta este prevăzută de lege pentru a proteja un interes economic legitim;
  - (d) drepturile de proprietate intelectuală; sau
  - (e) confidențialitatea datelor personale și/sau a unor dosare aparținând unei persoane fizice, atunci când această persoană nu a consimțit la publicarea informațiilor, în cazul în care o astfel de confidențialitate este prevăzută de legislația națională.

Cele menționate mai sus privind confidențialitatea vor fi interpretate în mod restrictiv, luându-se în considerare că trebuie să servească interesului public prin divulgarea informațiilor solicitate și posibilitatea ca informația solicitată să fie legată de emisiile în mediu.
2. În cadrul paragrafului 1 (c), orice informație privind emisiile, care este importantă pentru protecția mediului, trebuie luată în considerare pentru publicarea informațiilor în conformitate cu legislația națională.
3. Atunci când informația nu este divulgată în conformitate cu paragraful 1, registrul va indica ce tip de informație nu a fost făcută publică, de exemplu furnizând date generice asupra produselor chimice și pentru ce motiv ea nu a fost divulgată.

Articolul 13

PARTICIPAREA PUBLICULUI LA ELABORAREA REGISTRELOR NAȚIONALE ALE POLUANȚILOR EMIȘI ȘI TRANSFERAȚI

1. Fiecare Parte va asigura oportunități corespunzătoare pentru participarea publicului la elaborarea registrului său național de poluanți emiși și transferați, prin legislația sa națională.
2. Conform prevederilor paragrafului 1, fiecare Parte va asigura oportunități pentru accesul liber al publicului la informație prin măsurile propuse privind elaborarea registrului său național de poluanți emiși și transferați și prin primirea oricăror comentarii, informații, analize sau opinii considerate relevante în procesele de luare a deciziei, și autoritățile relevante vor ține cont de rezultatul participării publicului.
3. Fiecare Parte va asigura ca, în momentul în care decizia de organizare sau de modificare semnificativă a registrului său a fost luată, informațiile privind decizia și considerațiile pe care se bazează să fie puse la dispoziția publicului în cel mai scurt timp.

Articolul 14

ACCESUL LA JUSTIȚIE

1. Fiecare Parte, în cadrul legislației naționale, va asigura posibilitatea pentru orice persoană care consideră că solicitarea informației, conform prevederilor articolului 11, paragraful 2, a fost ignorată, în mod greșit refuzată, parțial sau în totalitate, ori care consideră că a primit un răspuns inadecvat sau că cererea sa nu a fost considerată conform prevederilor acestui paragraf, de a avea acces la o procedură de recurs în fața instanței de judecată sau a altui organism independent și imparțial prevăzut de lege.

2. Cerințele paragrafului 1 se aplică fără a prejudicia drepturile și obligațiile Părților în cadrul convențiilor existente aplicabile între ele, tratând subiectul prezentului articol.

Articolul 15

INTĂRIREA CAPACITĂȚILOR

1. Fiecare Parte va promova înțelegerea de către public a registrului său de poluanți emiși și transferați, și se va asigura că se oferă asistență și ghidare pentru accesarea registrului său, precum și în înțelegerea și utilizarea informațiilor conținute de acesta.
2. Fiecare Parte va trebui să asigure o întărire suficientă a capacității și să ofere sfaturi potrivite pentru a ajuta autoritățile și organismele responsabile să îndeplinească obligațiile conform prezentului Protocol.

Articolul 16

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

1. Părțile vor coopera și sprijini reciproc, unde este cazul:
  - (a) în acțiunile internaționale pentru sprijinirea obiectivelor prezentului Protocol;
  - (b) pe baza acordurilor mutuale dintre Părțile implicate, în implementarea sistemelor naționale pentru îndeplinirea prezentului Protocol;
  - (c) în schimbul de informații conform prezentului Protocol, în ceea ce privește emisiile și transferurile din zonele de graniță; și
  - (d) în schimbul de informații conform prezentului Protocol, în ceea ce privește transferurile între Părți.
2. Părțile vor încuraja cooperarea dintre ele și cooperarea cu alte organizații internaționale importante, dacă este cazul, pentru a promova:
  - (a) conștientizarea de către public la nivel internațional;
  - (b) transferul de tehnologie; și
  - (c) oferirea de asistență tehnică Părților ce reprezintă țări în curs de dezvoltare și Părților cu economie în tranziție în problemele ce privesc prezentul Protocol.

Articolul 17

REUNIUNEA PĂRȚILOR

1. O reuniune a Părților este stabilită astfel. Prima întâlnire a Părților va fi convenită nu mai târziu de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului Protocol. În plus, o întâlnire ordinară a Părților va fi ținută consecvent cu, sau în paralel, cu întâlnirea ordinară a Părților la Convenție, numai dacă Părțile la prezentul Protocol nu decid altfel. La reuniunea lor, Părțile vor ține o sesiune extraordinară, dacă se decide astfel, în cadrul unei sesiuni obișnuite sau la solicitarea scrisă a uneia dintre Părți, cu condiția ca, într-un interval de șase luni de la comunicarea solicitării tuturor Părților de către Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa, solicitarea respectivă să fie aprobată de cel puțin o treime din numărul Părților.
2. La întâlnirea, lor Părțile vor examina în mod continuu implementarea și dezvoltarea prezentului Protocol, prin rapoarte elaborate de Părți, în mod regulat și în acest scop:
  - (a) vor revizui elaborarea registrelor poluanților emiși și transferați, și vor promova consolidarea progresivă și convergența acestora;

- (b) vor stabili ghiduri pentru a facilita raportarea de către Părți, ținând cont de necesitatea de a evita dublarea eforturilor făcute în acest sens;
  - (c) vor stabili un program de lucru;
  - (d) vor lua în considerare și, acolo unde este cazul, vor adopta măsuri de întărire a cooperării internaționale în conformitate cu articolul 16;
  - (e) vor stabili orice organisme subsidiare care se consideră necesare;
  - (f) vor lua în considerare și vor adopta propuneri de amendamente la prezentul Protocol și la anexele sale, care sunt considerate necesare pentru atingerea scopurilor prezentului Protocol, în conformitate cu prevederile articolului 20;
  - (g) la prima reuniune, vor considera și vor adopta prin consens reguli de procedură pentru întâlnirile lor și ale organismelor subsidiare, luând în considerare toate regulile de procedură adoptate la reuniunea Părților la Convenție;
  - (h) vor lua în considerare stabilirea regulilor financiare și a mecanismelor de asistență tehnică pe bază de consens pentru a facilita implementarea prezentului Protocol;
  - (i) vor solicita, unde este cazul, serviciile organismelor internaționale relevante pentru îndeplinirea obiectivelor prezentului Protocol; și
  - (j) vor lua în considerare orice acțiune auxiliară care poate fi solicitată pentru atingerea scopurilor prezentului Protocol, precum adoptarea liniilor de ghidare și recomandările care promovează implementarea acestuia.
3. La întâlnirea lor, Părțile vor facilita schimbul de informații cu privire la experiența câștigată în raportarea transferurilor utilizând abordările poluanților specifici și ale deșeurilor specifice, și vor revizui această experiență în vederea investigării posibilității de convergență dintre cele două abordări, ținând cont de interesul publicului în ceea ce privește informația, în conformitate cu articolul 1 și de eficacitatea totală a registrelor naționale de poluanți emiși și transferați.
4. Națiunile Unite, agențiile sale specializate și Agenția Internațională de Energie Atomică, precum și orice alt Stat sau organizație de integrare economică regională împuternicită în baza prevederilor articolului 24 să semneze prezentul Protocol, dar care nu este Parte la acesta, și orice organizație interguvernamentală calificată în domeniile care privesc Protocolul, vor fi împuternicite să participe ca observatori la ședințele de Intrunire a Părților. Admiterea și participarea observatorilor trebuie să fie în conformitate cu regulamentul intern, adoptat la reuniunea Părților.
5. Orice organizație neguvernamentală, calificată în domeniile la care se referă prezentul Protocol, care a informat Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa despre dorința sa de a fi reprezentată la o reuniune a Părților, va fi împuternicită să participe ca observator, numai dacă cel puțin o treime din numărul Părților prezente la întâlnire nu ridică obiecțiuni. Admiterea și participarea observatorilor trebuie să fie în conformitate cu regulamentul intern adoptat la reuniunea Părților.

Articolul 18

DREPTUL LA VOT

1. Exceptând prevederile paragrafului 2, fiecare parte la prezentul Protocol va avea dreptul la un vot.
2. Organizațiile de integrare economică regională, în problemele ce țin de competența lor, vor exercita dreptul la vot cu un număr de voturi egal cu numărul Statelor lor Membre care sunt Părți la prezentul Protocol. Astfel de organizații nu își vor exercita dreptul de vot, dacă Statele lor Membre și-l exercită pe al lor și viceversa.

Articolul 19

ANEXE

Anexele la prezentul Protocol constituie parte integrantă a acestuia și, în cazul în care nu este prevăzut altfel, o referință la prezentul Protocol constituie în același timp și o referință la orice anexă.

Articolul 20

AMENDAMENTE

1. Orice Parte are dreptul să propună amendamente la prezentul Protocol.
2. Propunerile de amendamente la prezentul Protocol vor fi examinate la o sesiune de Reuniune a Părților.
3. Textul oricărui amendament propus la prezentul Protocol va fi înaintat în scris secretarului, care îl va comunica, cu cel puțin șase luni înainte de întâlnirea la care este propus pentru adoptare tuturor Părților, Statelor și organizațiilor de integrare economică regională care au consimțit să fie implicate în prezentul Protocol și pentru care Protocolul nu a intrat încă în vigoare, cât și Părților Semnatore.
4. Părțile vor face orice efort pentru a ajunge la un acord, prin consens, privind orice amendament propus la prezentul Protocol. Dacă toate eforturile pentru obținerea consensului au fost epuizate și nu s-a ajuns la nici un acord, amendamentul va fi adoptat, în ultimă instanță, cu votul unei majorități de trei pături din numărul Părților prezente și votante la reuniune.
5. În sensul acestui articol, „Părțile prezente și votante” înseamnă Părțile prezente și care exprimă un vot afirmativ sau negativ.
6. Orice amendament la prezentul Protocol adoptat în conformitate cu paragraful 4 va fi înaintat de secretariat depozitarului, care îl va transmite tuturor Părților, Statelor și organizațiilor de integrare economică regională care au consimțit să fie implicate în prezentul Protocol și pentru care Protocolul nu a intrat încă în vigoare, cât și Părților Semnatore.
7. Un amendament, altul decât cel la o anexă, va intra în vigoare pentru Părțile care l-au ratificat, acceptat sau aprobat în cea de-a 90-a zi după primirea de către depozitar a instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare de către cel puțin trei pături din numărul acestor Părți prezente în momentul adoptării amendamentului. După această dată, el va intra în vigoare pentru orice altă Parte în cea de-a 90-a zi după ce Partea respectivă depune instrumentul său de ratificare, de acceptare sau de aprobare a amendamentului.
8. În cazul în care o Parte nu aprobă un amendament la o anexă, va notifica în scris depozitarului în decurs de 12 luni de la data comunicării de către depozitar. Depozitarul va comunica tuturor Părților, fără întârziere, orice astfel de notificare primită. O Parte are dreptul

să retragă în orice moment o notificare de non-acceptare, după ce amendamentul la o astfel de anexă va intra în vigoare pentru acea Parte.

9. La expirarea celor 12 luni de la data comunicării de către depozitar, în concordanță cu prevederile paragrafului 6, un amendament la o anexă va intra în vigoare pentru acele Părți care nu au transmis o notificare la depozitar conform prevederilor paragrafului 8, dacă cel puțin o treime din numărul Părților prezente în momentul adoptării amendamentului a înaintat o astfel de notificare.
10. Dacă un amendament la o anexă este legat direct de un amendament la prezentul Protocol, amendamentul la anexă nu va intra în vigoare înainte ca amendamentul la prezentul Protocol să intre în vigoare.

Articolul 21

SECRETARIATUL

Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa va îndeplini următoarele funcții de secretariat pentru prezentul Protocol:

- a) pregătirea și convocarea sesiunilor de Reuniune a Părților;
- b) transmiterea către Părți a rapoartelor și a altor informații primite în conformitate cu prevederile prezentului Protocol;
- c) raportarea activităților de secretariat la Intrunirea Părților și;
- d) alte funcții pe care Reuniunea Părților poate să le stabilească în funcție de resursele disponibile.

Articolul 22

EXAMINAREA CONFORMĂRII

La prima lor sesiune, Reuniunea Părților va stabili, pe bază de consens, proceduri și aranjamente instituționale de cooperare cu caracter nejudiciar, neconflictual și consultativ pentru evaluarea și promovarea conformării cu prevederile prezentului Protocol și pentru examinarea cazurilor de neconformare. Odată stabilite aceste proceduri și aranjamente, la Reuniunea Părților se va stabili, printre altele, dacă va fi permisă comunicarea informațiilor din partea publicului în probleme legate de prezentul Protocol.

Articolul 23

SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR

1. Orice diferend apărut, între două sau mai multe Părți, în legătură cu interpretarea sau cu aplicarea prezentului Protocol va fi soluționat prin negocieri sau prin orice alt mijloc de soluționare a diferendelor, acceptabil Părților implicate în diferend.
2. În timpul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la prezentul Protocol, ori în orice moment după aceea, o Parte are dreptul să declare în scris depozitarului că, pentru un diferend nerezolvat conform prevederilor paragrafului 1, acceptă ca obligatorii, în relația cu orice Parte care acceptă aceleași condiții, unul sau ambele mijloace de soluționare:
  - a) înaintarea diferendului către Curtea Internațională de Justiție;
  - b) arbitrajul, în concordanță cu procedura prezentată în anexa IV.

O organizație de integrare economică regională poate face o declarație analogă referitoare la arbitraj, în conformitate cu procedurile menționate în subparagraful (b).

3. Dacă Părțile implicate în diferend au acceptat ambele mijloace de soluționare a diferendelor, la care se referă paragraful 2, diferendul poate fi înaintat numai Curții Internaționale de Justiție, cu excepția cazului în care Părțile au convenit altfel.

Articolul 24

SEMNAREA

Prezentul Protocol va fi deschis pentru semnare la Kiev (Ucraina), de la data de 21 mai la 23 mai 2003, cu ocazia celei de-a cincea Conferințe Ministeriale „Mediu pentru Europa” și, după aceea, la sediul central al Organizației Națiunilor Unite din New York, până la data de 31 decembrie 2003, pentru toate statele cu statut de membru al Națiunilor Unite, precum și pentru organizațiile de integrare economică regională constituite din statele suverane membre ale Națiunilor Unite, cărora Statele Membre le-au transferat competența în probleme aflate sub incidența prezentului Protocol, inclusiv competența de a încheia tratate privind aceste probleme.

Articolul 25

DEPOZITARUL

Secretariatul General al Națiunilor Unite va acționa ca depozitar al prezentului Protocol.

Articolul 26

RATIFICAREA, ACCEPTAREA, APROBAREA ȘI ADERAREA

1. Prezentul Protocol va face obiectul ratificării, acceptării sau aderării de către statele semnatare și de către organizațiile de integrare economică regională, la care se referă articolul 24.
2. Prezentul Protocol va fi deschis spre aderare statelor și organizațiilor de integrare economică regională, la care se referă articolul 24, începând cu data de 1 ianuarie 2004.
3. Orice organizație de integrare economică regională, la care se referă articolul 24, care devine Parte la prezentul Protocol, fără ca nici unul din statele sale membre să fie Parte, va respecta toate obligațiile care decurg din prezentul Protocol. Dacă unul sau mai multe State Membre ale unei astfel de organizații sunt Părți la prezentul Protocol, organizația și statele sale membre vor decide asupra responsabilităților lor pentru îndeplinirea obligațiilor ce decurg din prezentul Protocol. În astfel de cazuri, organizația și Statele Membre nu sunt abilitate să își exercite simultan drepturile care le revin din prezentul Protocol.
4. În instrumentele lor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, organizațiile de integrare economică regională la care se referă articolul 24, vor declara extinderea competenței lor cu privire la problemele la care se referă Protocolul. De asemenea, aceste organizații vor informa depozitarul despre orice modificare a ariei lor de competență.

Articolul 27

INTRAREA ÎN VIGOARE

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în cea de-a 90-a zi de la data depunerii celui de-al 16-lea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.
2. În sensul prevederilor paragrafului 1, orice instrument depus de o organizație de integrare economică regională nu va fi considerat ca suplimentar pe lângă cele depuse de Statele Membre ale unei astfel de organizații.

3. Pentru fiecare Stat sau organizație de integrare economică regională care ratifică, acceptă sau aprobă prezentul Protocol ori care aderă la acesta după depunerea celui de-al 16-lea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, Protocolul va intra în vigoare în cea de-a 90-a zi de la data depunerii de către statul sau organizația respectivă a instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

Articolul 28

RESTRICȚII

Nici o rezervă nu poate fi făcută prezentului Protocol.

Articolul 29

RETRAGEREA

În orice moment, după împlinirea a 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentului Protocol pentru o Parte, acea parte se poate retrage din Protocol printr-o notificare scrisă către depozitar. Orice astfel de retragere își va face efectul în cea de-a 90-a zi de la data primirii notificării de către depozitar.

Articolul 30

TEXTE AUTENTICE

Originalul prezentului Protocol, ale cărui texte în limbile engleză, franceză și rusă sunt autentice în aceeași măsură, va fi depozitat la secretarul general al Națiunilor Unite.

Drept pentru care subsemnații, având depline puteri, au semnat prezentul Protocol.

Intocmit la Kiev (Ucraina), la 21 mai 2003.

ANEXA 1

Activități

Nr. crt.	Activitatea	Limita de capacitate (coloana 1)	Numărul limită de angajați (coloana 2)
1	2	3	4
1. Sectorul energetic			
(a)	Rafinării de țiței și gaze	*	10 angajați
(b)	Instalații de gazeificare și lichefiere	*	
(c)	Centrale termice și alte instalații de ardere	Cu o putere termică nominală de 50 megawatt (MW)	
(d)	Cuptoare de cocs	*	
(e)	Mori cu bile pentru cărbune	Cu o capacitate de 1 t/oră	
(f)	Instalații pentru fabricarea produselor pe bază de cărbune și a combustibililor solizi mai puțini poluanți	*	
2. Producția și prelucrarea metalelor			
(a)	Instalații de prăjire sau de sinterizare a minereului metalic (inclusiv a minereului cu conținut de sulf)	*	10 angajați
(b)	Instalații pentru producerea fontei sau oțelului (topire primară sau secundară) inclusiv instalații pentru turnarea continuă	Cu o capacitate de 2,5 t/oră	
(c)	Instalații pentru prelucrarea metalelor feroase		
	(i) Laminoare la cald	Cu o capacitate de 20 t oțel brut/oră	
	(ii) Forje cu ciocane	Cu o energie de 50 kJ/ciocan care utilizează o putere calorică care depășește 20 MW	
	(iii) Aplicarea de straturi protectoare de metal topit	Cu o capacitate de tratare de 2 t oțel brut/oră	
(d)	Topitorii pentru metale feroase	Cu o capacitate de producție de 20 t/zi	
(e)	Instalații pentru: (i) producerea de metale neferoase brute din minereuri, concentrate sau materii prime secundare, prin procese metalurgice, chimice sau electrolitice		
	(ii) Topirea metalelor neferoase, inclusiv a aliajelor și a produselor recuperate (rafinare, turnare etc.)		
(f)	Instalații pentru tratarea suprafețelor metalice și din materiale plastice prin folosirea procedeelor electrolitice sau chimice	la care volumul cuvelor de tratare este egal cu 30 m ³	
3. Industria de mineralelor			
(a)	Exploatare minieră subterană și activități legate de aceasta	*	
(b)	Exploatare minieră de suprafață	Cu o suprafață a zonei de execuție lucrări miniere egală cu 25 ha	

1	2	3	4
(c)	Instalații de producere a: (i) Clincherului de ciment în cuptoare rotative (ii) Varului în cuptoare rotative (iii) Clincherului de ciment sau a varului în alte tipuri de cuptoare	Cu o capacitate de producție de 500 t/zi Cu o capacitate de producție care depășește 50 t/zi Cu o capacitate de producție de 50 t/zi	10 angajați
(d)	Instalații pentru producerea azbestului și fabricarea produselor pe bază de azbest	*	
(e)	Instalații pentru fabricarea sticlei, inclusiv a fibrelor de sticlă	Cu o capacitate de topire de 20 t/zi	
(f)	Instalații pentru topirea substanțelor minerale, inclusiv pentru producerea fibrelor minerale	Cu o capacitate de topire de 20 t/zi	
(g)	Instalații pentru fabricarea produselor ceramice prin ardere, în special a țiglelor, a cărămizilor, a cărămizilor refractare, a dalelor de pavaj, a plăcilor de gresie sau de faianță	Cu o capacitate de producție de 75 t/zi sau cu o capacitate a cuptorului de 4 m ³ și cu o densitate stabilită pentru fiecare cuptor de 300 Kg/m ³	
4.	Industria chimică		
(a)	Instalații chimice pentru producția la scară industrială a substanțelor chimice organice de bază, cum ar fi: (i) hidrocarburi simple (lineare sau ciclice, saturate sau nesaturate, alifatică sau aromatică); (ii) hidrocarburi cu conținut de oxigen, precum alcooli, aldehide, cetone, acizi carboxilici, esteri, acetati, eteri, peroxizi, rășini epoxidice; (iii) hidrocarburi cu conținut de sulf; (iv) hidrocarburi cu conținut de azot, precum: amine, amide, compuși azotoși, azotați sau azotiți, nitrili, cianați și izocianați; (v) hidrocarburi cu conținut de fosfor; (vi) hidrocarburi halogenate; (vii) compuși organometalici; (viii) materiale plastice de bază (polimeri, fibre sintetice și fibre pe bază de celuloză); (ix) cauciucuri sintetice; (x) vopsele și pigmenți, (xi) agenți activi de suprafață și agenți tensioactivi.	*	10 angajați
(b)	Instalații chimice pentru obținerea la scară industrială a substanțelor chimice anorganice de bază, cum ar fi: (i) Gaze, precum amoniac, clor sau acid clorhidric gazos, fluor sau acid fluorhidric, oxizi de carbon, compuși ai sulfului, oxizi de azot, hidrogen, dioxid de sulf și clorură de carbonil (ii) Acizi precum acid cromic, acid fluorhidric, acid fosforic, acid azotic, acid clorhidric, acid sulfuric, oleum, acizi sulfuroși;	*	

1	2	3	4
	(iii) Baze precum hidroxid de amoniu, hidroxid de potasiu, hidroxid de sodiu; (iv) Săruri precum colurară de amoniu, clorat de potasiu, carbonat de potasiu, carbonat de sodiu, perborat, azotat de argint; (v) Nemetale, oxizi metalici ori alți compuși anorganici, precum carbura de calciu, siliciu, carbură de siliciu.		
(c)	Instalații chimice pentru producerea la scară industrială a îngrășămintelor chimice (simple sau compuse) pe bază de fosfor, azot sau potasiu	*	
(d)	Instalații chimice pentru fabricarea la scară industrială a produselor de bază de uz fitosanitar și a biocidelor	*	
(e)	Instalații utilizând procedee chimice sau biologice pentru fabricarea la scară industrială a produselor farmaceutice de bază	*	
(f)	Instalații pentru producerea la scară industrială a explozivilor și a produselor pirotehnice	*	10 angajați
5. Managementul deșeurilor și a apelor uzate			
(a)	Instalații pentru incinerare, piroliză, recuperare, tratare chimică sau depozitare a deșeurilor periculoase	Care primesc 10 t/zi	
(b)	Instalații pentru incinerarea deșeurilor municipale	Cu o capacitate de 3 t/oră	
(c)	Instalații pentru depozitarea deșeurilor nepericuloase	Cu o capacitate de 50 t/zi	
(d)	Depozitele (cu excepția depozitelor de deșeuri inerte)	Care primesc 10 t/zi sau cu o capacitate totală de 25.000 t	10 angajați
(e)	Instalații pentru eliminarea sau reciclarea carcaselor de animale și a deșeurilor de animale	Cu o capacitate de tratare de 10 t/zi	
(f)	Stații de epurare a apelor uzate orășenești	Cu o capacitate de 100.000 locuitori echivalenți	
(g)	Stații de epurare a apelor uzate industriale care operează independent și deservește una sau mai multe activități prevăzute în această anexă	Cu o capacitate de 10.000 m ³ /zi	
6. Producerea și prelucrarea hârtiei și a lemnului			
(a)	Instalații industriale pentru producerea de celuloză din lemn sau din alte materiale fibroase similare	*	
(b)	Instalații industriale pentru producerea hârtiei și a cartonului și a altor produse primare din lemn (precum placa aglomerată, placa fibrolemnoasă și foaia de furnir)	Cu o capacitate de producție de 20 t/zi	10 angajați
(c)	Instalații industriale pentru conservarea lemnului și a produselor lemnoase cu substanțe chimice	Cu o capacitate de producție de 50 m ³ /zi	
7. Creșterea intensivă a șeptelului și acvacultură			
(a)	Instalații pentru creșterea intensivă a păsărilor sau a porcilor	(i) Cu 40.000 de locuri pentru păsări (ii) Cu 2.000 de locuri pentru producția de porci (cu o greutate ce depășește 30 de Kg) (iii) Cu 750 de locuri pentru scoafe	10 angajați

1	2	3	4
(b)	Acvacultura intensivă	1.000 t de pește și crustacee pe an	
8. Produse de origine animală și vegetală din sectorul alimentar și al băuturilor			
(a)	Abatoare	Cu o capacitate de procesare a carcaselor de 50 t/zi	10 angajați
(b)	Tratarea și procesarea în vederea obținerii produselor alimentare și a băuturilor din: (i) Materii prime de origine animală (alte decât laptele) (ii) Materii prime de origine vegetală	Cu o capacitate de producție 75 t de produse finite /zi Cu o capacitate de producție de 300 t produse finite /zi (valoare medie trimestrială)	
(c)	Tratarea și procesarea laptelui	Cu o capacitate de primire de 200 t lapte/zi (valoare medie anuală)	
9. Alte activități			
(a)	Instalații pentru pretratarea (operațiuni precum spălare, albire, mercerizare) sau vopsirea fibrelor ori textilelor	Cu o capacitate de tratare de 10 t/zi	10 angajați
(b)	Instalații pentru tăbăcirea blănurilor și a pieilor	Cu o capacitate de tratare de 12 t de produse finite pe zi	
(c)	Instalații pentru tratarea suprafeței materialelor, obiectelor sau produselor utilizând solvenți organici, în special pentru gresare, impermeabilizare, apretare, glazurare, vopsire, curățare sau impregnare	Cu o capacitate de consum de 150 Kg/oră sau 200 t/an	
(d)	Instalații pentru producerea de cărbune (cărbune sărac în gaze) sau de electrografit prin incinerare sau grafitizare	*	
(e)	Instalații pentru construcția, vopsirea sau decaparea navelor	Cu o capacitate a navelor de 100 m lungime	

Note explicative:

Coloana 1 conține valorile de prag la care se face referire în articolul 7, paragraful 1 (a).

Un asterix (*) indică faptul că nu se aplică nici o valoare prag de capacitate (toate instalațiile fac obiectul raportării).

Coloana 2 conține numărul limită de angajați la care se face referire în articolul 7, paragraful 1 (b).

„10 angajați” reprezintă echivalentul la 10 angajați cu normă întreagă.

ANEXA II
Poluanți

Nr. crt.	Numărul CAS	Poluantul	Prag pentru emisiile (coloana 1)			Limita pentru transferurile de poluanți în afara amplasamentului (coloana 2) Kg/an	Limita pentru producere, prelucrare sau utilizare (coloana 3) Kg/an
			în aer (coloana 1a) Kg/an	în apă (coloana 1b) Kg/an	în sol (coloana 1c) Kg/an		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	74-82-8	Metan (CH ₄)	100.000	-	-	-	*
2.	630-08-0	Monoxid de carbon (CO)	500.000	-	-	-	*
3.	124-38-9	Dioxid de carbon (CO ₂)	100 milioane	-	-	-	*
4.		Hidrofluorocarburi (HFC-uri)	100	-	-	-	*
5.	10024-97-2	Protoxid de azot (N ₂ O)	10.000	-	-	-	*
6.	7664-41-7	Amoniac (NH ₃)	10.000	-	-	-	10.000
7.		Compuși organici volatili ne-metanici (NMVOC)	100.000	-	-	-	*
8.		Oxizi de azot (NO _x /NO ₂)	100.000	-	-	-	*
9.		Perfluorocarburi (PFC-uri)	100	-	-	-	*
10.	2551-62-4	Hexafluorura de sulf (SF ₆)	50	-	-	-	*
11.		Oxizi de sulf (SO _x /SO ₂)	150.000	-	-	-	*
12.		Azot total	-	50.000	50.000	10.000	10.000
13.		Fosfor total	-	5.000	5.000	10.000	10.000
14.		Hidroclorofluorocarburi (HCFC-uri)	1	-	-	100	10.000
15.		Clorofluorocarburi (CFC-uri)	1	-	-	100	10.000
16.		Haloni	1	-	-	100	10.000
17.	7440-38-2	Arsen și compuși (exprimați în As)	20	5	5	50	50
18.	7440-43-9	Cadmium și compuși (exprimați în Cd)	10	5	5	5	5
19.	7440-47-3	Crom și compuși (exprimați în Cr)	100	50	50	200	10.000
20.	7440-50-8	Cupru și compuși (exprimați în Cu)	100	50	50	500	10.000
21.	7439-97-6	Mercur și compuși (exprimați în Hg)	10	1	1	5	5
22.	7440-02-0	Nichel și compuși (exprimați în Ni)	50	20	20	500	10.000
23.	7439-92-1	Plumb și compuși (exprimați în Pb)	200	20	20	50	50
24.	7440-66-6	Zinc și compuși (exprimați în Zn)	200	100	100	1.000	10.000
25.	15972-60-8	Alaclor	-	1	1	5	10.000
26.	309-00-2	Aldrin	1	1	1	1	1
27.	1912-24-9	Atrazină	-	1	1	5	10.000
28.	57-74-9	Clordan	1	1	1	1	1
29.	143-50-0	Clordecon	1	1	1	1	1

1	2	3	4	5	6	7	8
30.	470-90-6	Clorfenvinfos	-	1	1	5	10.000
31.	85535-84-8	Cloro-alcani, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	10.000
32.	2921-88-2	Clorpirifos	-	1	1	5	10.000
33.	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34.	107-06-2	1,2 – Dicloretan (EDC)	1.000	10	10	100	10.000
35.	75-09-2	Diclorometan (DCM)	1.000	10	10	100	10.000
36.	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1
37.	330-54-1	Diuron	-	1	1	5	10.000
38.	115-29-7	Endosulfan	-	1	1	5	10.000
39.	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1
40.		Compuși organici halogenați (AOX)	-	1.000	1.000	1.000	10.000
41.	76-44-8	Heptaclor	1	1	1	1	1
42.	118-74-1	Hexaclorbenzen (HCB)	10	1	1	1	5
43.	87-68-3	Hexaclorbutadienă (HCBd)	-	1	1	5	10.000
44.	608-73-1	1,2,3,4,5,6 hexaclorciclohexan (HCH)	10	1	1	1	10
45.	58-89-9	Lindan	1	1	1	1	1
46.	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1
47.		PCDD+PCDF (dioxine+furani) (precum Teq)	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
48.	608-93-5	Pentaclorbenzen	1	1	1	5	50
49.	87-86-5	Pentaclorfenol (PCP)	10	1	1	5	10.000
50.	1336-36-3	Bifenili ploriclorurați (PCB-uri)	0,1	0,1	0,1	1	50
51.	122-34-9	Simazine	-	1	1	5	10.000
52.	127-18-4	Tetracloretilenă (PER)	2.000	-	-	1.000	10.000
53.	56-23-5	Tetraclormetan (TCM)	100	-	-	1.000	10.000
54.	12002-48-1	Triclorbenzen (TCB)	10	-	-	1.000	10.000
55.	71-55-6	1,1,1 – triclorețan	100	-	-	1.000	10.000
56.	74-34-5	1,1,2,2 - tetracloretan	50	-	-	1.000	10.000
57.	79-01-6	Triclorețilenă	2.000	-	-	1.000	10.000
58.	67-66-3	Triclorometan	500	-	-	1.000	10.000
59.	8001-35-2	Toxafen	1	1	1	1	1
60.	75-01-4	Clorură de vinil	1.000	10	10	100	10.000
61.	120-12-7	Antracen	50	1	1	50	50
62.	71-43-2	Benzen	1.000	200 (precum BTEX) ^{al}	200 (precum BTEX) ^{al}	2.000 (precum BTEX) ^{al}	10.000
63.		Difenileteri bromurați (PBDE)	-	1	1	5	10.000
64.		Nonil-fenoli etoxilați (NP/NP-uri) și substanțe de aceeași categorie	-	1	1	5	10.000
65.	100-41-4	Etilbenzen	-	200 (precum BTEX) ^{al}	200 (precum BTEX) ^{al}	2.000 (precum BTEX) ^{al}	10.000
66.	75-21-8	Oxid de etilenă	1.000	10	10	100	10.000
67.	34123-59-6	Isoproturon	-	1	1	5	10.000
68.	91-20-3	Naftalină	100	10	10	100	10.000
69.		Compuși organici ai staniului (exprimați în Sn total)	-	50	50	50	10.000

1	2	3	4	5	6	7	8
70.	117-81-7	Di – (2-etilhexil) ftalat (DEHP)	10	1	1	100	10.000
71.	108-95-2	Fenoli (exprimați în C total)	-	20	20	200	10.000
72.		Hidrocarburi aromatice policiclice (PAH-uri) ^{b/}	50	5	5	50	50
73.	108-88-3	Toluen	-	200 (precum BTEX) ^{a/}	200 (precum BTEX) ^{a/}	2.000 (precum BTEX) ^{a/}	10.000
74.		Tributil staniu și compușii săi	-	1	1	5	10.000
75.		Trifenil staniu și compușii săi	-	1	1	5	10.000
76.		Carbon organic total (TOC/COT) (exprimat în C total sau COD/3)	-	50.000	-	-	**
77.	1582-09-8	Trifluralin	-	1	1	5	10.000
78.	1330-20-7	Xileni	-	200 (precum BTEX) ^{a/}	200 (precum BTEX) ^{a/}	2.000 (precum BTEX) ^{a/}	10.000
79.		Cloruri (exprimate în Cl total)	-	2 milioane	2 milioane	2 milioane	10.000 ^{c/}
80.		Clor și compuși anorganici ai clorului (ca HCl)	10.000	-	-	-	10.000
81.	1332-21-4	Azbest	1	1	1	10	10.000
82.		Cianuri (ca CN total)	-	50	50	500	10.000
83.		Fluoruri (ca F total)	-	2.000	2.000	10.000	10.000 ^{c/}
84.		Fluor și compuși anorganici (ca HF)	5.000	-	-	-	10.000
85.	74-90-8	Acid Cianhidric (HCN)	200	-	-	-	10.000
86.		Pulberi în suspensie (PM ₁₀)	50.000	-	-	-	*

Note explicative:

Numărul CAS al poluanților reprezintă identificarea exactă în Chemical Abstracts Service

Coloana 1 indică valorile de prag la care se face referire în articolul 7, paragraful 1 (a) (i) și în (iv). Dacă valoarea de prag indicată într-o subcoloană dată (aer, apă sau sol) este depășită, Părțile care au optat pentru un sistem de raportare în conformitate cu articolul 7, paragraful 1 (a), sunt obligate să raporteze pentru complexul industrial considerat, emisiile sau, dacă este vorba de poluanții prezenți în apele uzate destinate epurării, transferurile în factorul de mediu corespunzător la care se face referire în acea subcoloană.

Coloana 2 indică valorile de prag la care se face referire în articolul 7, paragraful 1 (a) (ii). Dacă valoarea de prag indicată în această coloană este depășită pentru un poluant dat, Părțile care au optat pentru un sistem de raportare conform articolului 7, paragraful 1 (a) (ii), sunt obligate să raporteze transferul în afara amplasamentului a acestui poluant.

Coloana 3 indică valorile de prag la care se face referire în articolul 7, paragraful 1 (b). Dacă valoarea de prag din această coloană este depășită pentru un poluant dat, Părțile care au optat pentru un sistem de raportare conform articolului 7, paragraful 1 (b), sunt obligate să raporteze emisiile și transferurile în afara amplasamentului ale aceluși poluant.

O cratimă (-) indică faptul că parametrul în discuție nu motivează cerința unei raportări.

Un asterisc (*) indică faptul că, pentru acest poluant, trebuie folosită valoarea de prag a emisiei din coloana 1 (a).

Un asterisc dublu(**) indică faptul că, pentru acel poluant, trebuie folosită valoarea de prag a emisiei din coloana 1 (b).

^{a/} Poluanții simpli se vor raporta dacă este depășită limita pentru BTEX (suma parametrilor benzen, toluen, etilbenzen, xilen).

^{b/} Hidrocarburi policiclice aromatice (PAH-uri) se vor măsura ca benzo(a)piren (50-32-8), benzo(b)fluoranten (205-99-2), benzo(k)fluoranten (217-08-9), indeno(1,2,3 – cd)piren (193-39-5) (derivate din Protocolul Convenției asupra Poluării Atmosferice Transfrontiere pe distanțe lungi privind Poluanții Organici Persistenti).

^{c/} Precum compușii anorganici

ANEXA III
Partea A
Operații de eliminare („D”)

- Depozitarea pe/sau în sol (de exemplu, depozit de deșeuri);
- Tratarea solului (de exemplu, biodegradarea deșeurilor lichide sau a nămolului rezidual pe sol);
- Injecția subterană de adâncime (de exemplu, injectarea deșeurilor pompabile în foraje, domuri saline sau halde de depozitare care apar în mod natural);
- Suprafețe îndiguite (de exemplu, deversarea deșeurilor lichide sau a nămolului rezidual în batal, iaz sau lagună);
- Depozite de deșeuri special construite (de exemplu, plasarea deșeurilor în camere diferite lineare care sunt acoperite și izolate între ele și față de mediu);
- Descărcarea într-un mediu acvatic în afara imersiei în mare;
- Descărcarea în mări sau oceane, inclusiv îngroparea în subsolul marin;
- Tratarea biologică nespecificată în altă parte a acestei anexe, rezultat al compușilor sau amestecurilor care sunt eliminate după unul dintre procedeele enumerate din prezenta parte;
- Tratarea biologică nespecificată în altă parte a acestei anexe, rezultat al compușilor sau amestecurilor care sunt eliminate după unul dintre procedeele enumerate din prezenta parte (de exemplu, evaporarea, uscarea, calcinarea, neutralizarea, precipitarea);
- Incinerarea pe sol;
- Incinerarea pe mare;
- Depozitarea permanentă (de exemplu, plasarea unor containere într-o mină);
- Amestecarea prealabilă uneia dintre operațiile specificate în această parte;
- Recondiționare prealabilă uneia dintre operațiile specificate în această parte;
- Depozitarea prealabilă uneia dintre operațiile specificate în această parte.

Partea B
Operații de recuperare („R”)

- Utilizarea drept combustibil (altfel decât incinerarea directă) sau alte mijloace de producere a energiei;
- Recuperarea sau regenerarea solvenților;
- Reciclarea sau recuperarea substanțelor organice care nu sunt utilizate drept solvenți;
- Reciclarea sau recuperarea metalelor și a compușilor metalici;
- Reciclarea sau recuperarea altor materii anorganice;
- Regenerarea acizilor sau a bazelor;
- Recuperarea produșilor folosiți la captarea poluanților;
- Recuperarea produșilor proveniți din cataliză;
- Regenerarea sau alte refeosiri ale uleiurilor uzate;
- Răspândirea pe sol în beneficiul agriculturii sau ecologiei;
- Utilizarea materialelor reziduale obținute prin orice operații de recuperare specificate mai sus în această parte;
- Schimburi de deșeuri în vederea supunerii lor la una dintre operațiile menționate în această parte;
- Depozitarea de materiale în vederea supunerii la una din operațiile menționate în această parte.

ANEXA IV

Arbitrarea

1. In cazul unui diferend supus arbitrajului conform articolului 23, paragraful 2, al prezentului Protocol, una sau mai multe părți notifică celeilalte sau celorlate părți despre diferend pe cale diplomatică precum și Secretariatului, obiectul diferendului și precizează, mai ales, articolele prezentului Protocol ale căror interpretări sau aplicări sunt în cauză. Secretariatul trimite informațiile primite tuturor părților la prezentul Protocol.
2. Tribunalul arbitral se compune din trei membrii. Atât partea sau părțile reclamante, cât și cealaltă sau celalte părți ale diferendului numesc câte un arbitru, și cei doi arbitri astfel numiți vor desemna de comun acord pe cel de al treilea arbitru, cel care prezidează tribunalul arbitral. Acesta din urmă nu provine din nici una dintre părțile diferendului, nu își are locul de rezidență obișnuit pe teritoriul uneia dintre aceste Părți, nu este angajat de nici una dintre ele și nu a tratat această subiect în exercitarea altei funcții.
3. Dacă președintele tribunalului arbitral nu a fost desemnat în cele 2 luni care urmează numirii celui de al doilea arbitru, Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa, acționând la cererea uneia sau celeilalte părți ale diferendului, va desemna președintele cu o întârziere de 2 luni.
4. Dacă una dintre părțile la diferend nu a numit un arbitru într-un interval de 2 luni după notificarea ce este menționată la paragraful 1, cealaltă Parte poate să informeze Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa și acesta va desemna președintele tribunalului arbitral într-un interval de alte 2 luni. In momentul desemnării, președintele tribunalului arbitral va cere părții care nu și-a numit arbitrul să o facă în aceste 2 luni. Dacă aceasta nu a reușit să desemneze arbitrul în acest interval, președintele va informa Secretarul Executiv al Comisiei Economice pentru Europa și acesta va desemna arbitrul într-un nou interval de 2 luni.
5. Tribunalul arbitral va lua decizia conform dreptului internațional și prevederilor prezentului Protocol.
6. Odată constituit conform prevederilor descrise în prezenta anexă, tribunalul arbitral își stabilește propriul regulament interior.
7. Deciziile tribunalului arbitral, în materie de procedură și probleme de fond, sunt luate de majoritatea membrilor săi.
8. Tribunalul poate să ia toate măsurile necesare pentru stabilirea faptelor.
9. Părțile diferendului facilitează sarcina tribunalului arbitral și, mai ales, prin utilizarea tuturor mijloacelor aflate la dispoziția lor, vor:
  - a) furniza toate documentele, facilitățile și informațiile;
  - b) permite, unde este necesar, convocarea martorilor sau a experților și consemnarea mărturiilor acestora.
10. Părțile și arbitrii protejează caracterul confidențial al tuturor informațiilor pe care le primesc în secret în timpul dezbaterilor tribunalului arbitral.
11. Tribunalul arbitral poate, la cererea uneia dintre Părți, să recomande măsuri interimare de protecție.
12. Dacă una dintre Părțile la diferend nu apare în fața tribunalului arbitral sau nu-și prezintă argumentele, cealaltă Parte poate să ceară tribunalului continuarea dezbaterilor și formularea deciziei finale. Absența unei Părți sau neprezentarea argumentelor nu constituie o piedică în desfășurarea dezbaterilor. Inainte de luarea deciziei finale, tribunalul arbitral trebuie să stabilească dacă cererea este bine fondată în fapt și în drept.
13. Tribunalul arbitral poate să asculte și să stabilească cererile reconvenționale direct legate de obiectul diferendului.

14. În afară de cazul când tribunalul arbitral decide altfel din cauza circumstanțelor particulare ale problemei, sarcina tribunalului, inclusiv remunerarea membrilor săi, vor fi preluate în părți egale de Părțile prezente la diferend. Tribunalul păstrează o înregistrare a tuturor cheltuielilor pe care le-a făcut, din care furnizează un raport final Părților.
15. Orice Parte la prezentul Protocol care are un interes de natură juridică în problema care face obiectul diferendului, și care poate fi afectată de o decizie în această situație, poate interveni în dezbateri cu consimțământul tribunalului.
16. Tribunalul arbitral își va pronunța sentința în următoarele 5 luni de la data la care ea s-a stabilit, în afară de cazul când se estimează a fi necesară prelungirea termenului limită cu o perioadă care nu poate să depășească 5 luni.
17. Sentința tribunalului arbitral este însoțită de o expunere de motive. Ea este definitivă și prezintă un caracter obligatoriu pentru toate Părțile la diferend. Sentința este transmisă de tribunalul arbitral Părților la diferend și secretariatului. Secretariatul va transmite informațiile primite tuturor Părților prezentului Protocol.
18. Orice diferend care poate surveni între Părți privind interpretarea sau executarea sentinței poate fi supus de către fiecare Parte tribunalului arbitral care a pronunțat-o sau, dacă acesta din urmă nu poate fi sesizat, unui alt tribunal constituit în acest scop, în același mod ca primul.